

HORIZON-TAAL

september - oktober 2021

Jaargang 53 - nummer 311

© European Union 2021 - EP/Kenton Thatcher

De toekomst
ligt in jouw
handen

Ook die van
het Esperanto!

Laat van je horen

Conferentie over
de toekomst
van Europa

www.esperanto.be

Met steun van de Vlaamse Gemeenschap

INHOUD

Ten geleide	3
El la Esperanta gazetaro	4
Waarom Esperanto? Een interview	5
Esperanto ontdekken, leren en gebruiken	7
Steun Esperanto in de Europese Unie	12
Raporto granda purigado	14
Samen kijken naar het wereldcongres	15
Uitdagingen en perspectieven	17
Wikipedia in het Esperanto: 300.000 artikels!	18
Literatuurprijswinnaar bewondert Esperantopoëzie	19
Esperanto ontdekt Ieper	20
La Erikejo verkent een fort	21

Tweemaandelijks tijdschrift, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond vzw

53ste jaargang september-oktober 2021. Verschijnt de 1ste van elke oneven maand.

Overname van artikelen is vrij op voorwaarde dat de bron wordt vermeld en een exemplaar aan de redactie wordt gestuurd.

Redactie: Piet Glorieux @ horizon.taal@esperanto.be www.esperanto.be/horizontaal

Tekstopmaak: Yves Nevelsteen yves.nevelsteen@gmail.com

Clubactiviteiten: Katja Lödör lodorkatja@skynet.be

Werkten mee aan dit nummer: Cyreen Knockaert, Klaus Leith, Kris Panis, Anne Tilmont e.a.

Administratie en verantwoordelijke uitgever

Vlaamse Esperantobond vzw • Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen

☎ 03 234 34 00 financo@fel.esperanto.be www.esperanto.be/fel/nl

📞 BE0419 028 @ 122 • RPR Antwerpen • 🏦 KBC: IBAN BE31 4025 5105 3155, BIC: KREDBEBB

bpост: IBAN BE66 0000 2653 3843, BIC: BPOTBEB1

Abonnement: 30 euro per jaar (6 nummers)

Advertentietarieven:

	1-malig	3-malig*	6-malig*
1/1 pagina	257	625	1000
1/2 pagina	150	375	600
1/3 pagina	110	275	440
1/4 pagina	80	200	320
1/8 pagina	55	140	220
1/12 pagina	30	75	120

Alle prijzen zijn in euro.

* Inlassing van 3x dezelfde advertentie van een drukklaar geleverd exemplaar. Btw-tarief van 21% op deze tarieven.

TEN GELEIDE

De toekomst van (de taalpolitiek van) de Europese Unie ligt in jouw handen. Ver is de verwachting dat Esperanto weldra enige erkenning zal krijgen in de Europese Unie. Toch kunnen wij op zijn minst het vuur brandend houden. Welk weldenkend mens kan de huidige, feitelijke EU-taalpolitiek, die sprekers van een aantal grote talen bevoordeelt, normaal vinden? Op die onrechtvaardigheid moeten wij blijven wijzen.

Anderzijds moeten wij ook de mogelijkheden van Esperanto als onderdeel van een echt meertaligheidsbeleid van de EU in de kijker zetten. Het kanaal om dat te doen is het digitaal platform van de Conferentie over Europa waarover je in dit nummer kan lezen. Onderschrijf de ideeën en laat vooral niet na om vrienden, familie en kennissen te wijzen op onze argumenten!

Piet Glorieux

Bevraging

De leden van de Vlaamse Esperantobond en ook enkele andere mensen “met een mening over Esperanto” kregen enige tijd geleden een bevraging toegestuurd over de toekomst van de Vlaamse Esperantobond.

De Vlaamse Esperantobond stelt uw mening op prijs. Bent u lid en hebt u de bevraging nog niet teruggestuurd, doe het dan alsnog. Hebt u, als niet-lid, ook zin om uw mening te geven, neem dan contact op met piet.glorieux@gmail.com.

Volledig archief van Horizon-taal op Bitarkivo!

Wist je dat je sinds kort op Bitarkivo alle eerder verschenen nummers van Horizon-taal kan terugvinden? Het eerste nummer verscheen in januari 1970 onder de naam Esperanto Panorama; sinds 1991 is er sprake van Horizon-taal.

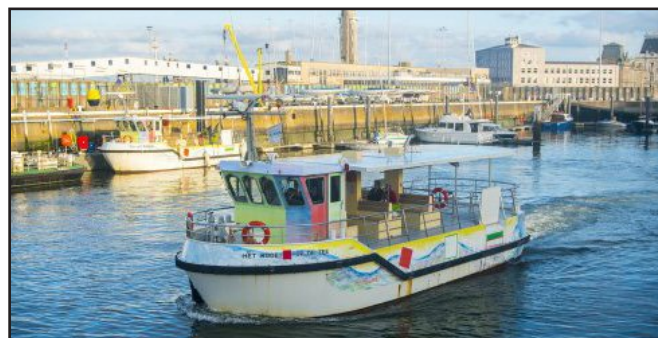
Neem snel een kijkje op www.bitarkivo.org/gazetoj/horizontaal

BitArkivo.org
NI PRIZORGAS LA ESPERANTAN KULTURON

Roger Raveelwandeling – zaterdag 18 september in Oostende

In het kader van de Maand van de Vrije Tijd organiseert La KONKO Oostende een wandeling op de Oosteroever van Oostende.

We verzamelen op zaterdag 18 september om 10.30 uur in het station Oostende, lokettenzaal. We nemen de gratis overzetboot beschilderd door Roger Raveel en varen naar de Oosteroever.

Daar nemen we een kijkje in het gebouw van het Loodswezen met schilderijen van Raveel. Daarna wandelen we op de Oosteroever. We nemen de boot terug en zijn om 15u-15.30u weer op de westeroever.

Wie wil kan daarna nog de tentoonstelling “100 jaar Raveel” bezoeken in het Mu.ZEE.

Om 18u gezamenlijk avondmaal in restaurant Cappuccino (Kappellestraat).

Contactadres: anne.brabant@telenet.be (voorzitter La Konko). Alle info staat ook op www.eventaservo.org

EL LA ESPERANTA GAZETARO

FAMILIE-UITBREIDING VOOR ANET EN VERDER NIEUWS Vooreerst ter informatie een technisch-administratieve mededeling. Eind juni 2020 publiceerde Digipolis (Stad Antwerpen) een aanbesteding voor een bibliotheekstelsel voor haar erfgoedinstellingen. Universiteit Antwerpen (Anet) diende haar kandidatuur in. Het contract werd opnieuw aan Anet gegund. De komende vier jaar zal er heel wat nieuws ontwikkeld worden, waar zeker en vast ook de gebruikers van kunnen meegenieten.

Ook voor de automatisering van de archieven werd door de Stad Antwerpen een opdracht uitgeschreven waarop Anet zich kandidaat stelde. Deze opdracht werd echter gegund aan Delving BV. 2021 wordt een overgangsjaar waarin de huidige archieven van de Stad Antwerpen, en daarmee ook ons erfgoed in het FelixArchief, zullen migreren naar het nieuwe platform.

Voor ons wellicht relevanter is dat de bibliotheken van DocAtlas, een belangrijk provinciaal taalgerelateerd documentatiecentrum, sinds enkele maanden ook opgenomen zijn in de Anet-catalogus. DocAtlas bezit een grote collectie onderwijsmaterialen en is gespecialiseerd in thema's als Nederlands voor anderstaligen, (wereld)burgerschap, gelijke kansen enzovoort. De collectie leunt daarmee vooral aan bij de onderwijsopleidingen en zal met die thema's ook veel Esperantosprekers aanbelangen.

DocAtlas is op twee plaatsen gehuisvest. De bibliotheek in Antwerpen, in de Carnotstraat, heeft de grootste collectie. Maar er is ook een vestiging in Turnhout, die dit jaar verhuisd is naar de Warande.

Het verkrijgen van een raakvlak tussen de Esperantowereld en DocAtlas, via Anet, lijkt mij heel positief. Als eveneens taalgerelateerde organisatie zou het mijns inziens voor de Vlaamse Esperantobond bovendien interessant zijn contacten te leggen met DocAtlas, zodat enkele Esperantoleerboeken in deze bibliotheken opgenomen worden. Het is een illusie te verwachten dat Mohammed naar de berg zal komen. Het is de berg die naar Mohammed moet gaan.

Cyreen Knockaert

NOVA OFICEJO POR ISRAELAJ ESPERANTISTOJ Post tri-jara serĉado, la 26-an de julio 2021 estis subskribita la kontrakto por la aĉeto de oficejo por E-Ligo en Israelo. La oficejo troviĝas en la nova oficeja turo Alon2 (finkonstruita 2017, aldonita bildo en la PDF), en la komerca koro de Tel-Avivo, 8 minuta promeno de la trajna stacidomo "Ŝalom" kaj kun abundo da trafikaj konektoj (buslinioj kaj estonte la sub-trajno) tuj apude. La oficejo ebligas al ELI uzi la komunan kunvenejon por kursoj kaj ev-e por la kunvenoj de la Tel-Aviva E-klubo. Ĝi cetere estas bona investo: pro la pandemio la prezo pagita de ELI estas du trionoj de la prezo antaŭ la pandemio. En oktobro ELI planas modestan kunvenon por israelaj s-anoj, sed la Israelan Kongreson kaj la tradician ekskursan semajnon ni rezervas por la printempo de 2022. Tiam ni esperas gastigi vin ĉiujn, niaj fidelaj eksterlandaj aliĝintoj, kaj aparte la artistojn kiuj jam estas enprogramitaj, kiel Georgo kaj Sasa, Mikaelo Bronŝtejn kaj la "Ukraina Grupo".

Amri Wandel, estrarano de UEA

E@I: NOVAJ OFICEJO, URBO, ESTONTECO Ĉio, kio komenciĝas, ankaŭ finiĝas. Jes ja, tiu ĉi malnova vero validas ankaŭ por la oficejo de E@I – kiu ĝis nun, ekde julio 2011 situis dum precize dek jaroj en la urbeto Partizánske en Slovakio. La organizaĵo havas la sidejon en la urbo jam ekde 2005, sed nur de 2011 ĝi havis sian plene funkciantan oficejon, kie laboris dungitoj, volontuloj kaj staĝantoj.

Nun, post dek jaroj da funkciado en Partizánske venis la tempo por ŝanĝo kaj plia evoluo. Nome, E@I-oficejo kaj la tuta E@I-teamo translokiĝas al alia urbo, en kiu ĝi ekhavas ankaŭ novan oficejon. La urbeto nomiĝas Nová Dubnica (Nova kverkejo), situas je 50 kilometroj for de la ĝisnuna loko, nur 6 km de la distrikta urbo Trenčín, apud la landlimo de Ĉeĥio. La apuda civito Trenčianska Teplá estas grava trajna nodo kaj situas nur je 2 kilometroj de Nová Dubnica – tie haltas ĉiuj rapidtrajnoj, do, ekzemple, al la ĉefurbo Bratislavo oni povas veturi ĉiuhore.

Por ekscii pli pri la planoj de E@I, legu ĉi tiun artikolon en interreto: www.mallonge.net/normaloko

La Ondo de Esperanto

WAAROM ESPERANTO? EEN INTERVIEW

Yara De Coninck gaat naar de Brusselse hogeschool Narafi (LUCA School Of Arts). Een eindwerk voor het tweede jaar was een reportage maken, waarbij aandacht wordt geschonken aan “de tweede laag”, wat neerkomt op het diepere “waarom” van een verhaal. Van de twee onderwerpen die Yara wilde onderzoeken, kwam “Esperanto” het snelste van de grond en dus is ze zich daar verder in gaan verdiepen. Uiteraard had ze een personage nodig, en dat dacht ze te kunnen vinden in een avondcursus Esperanto dicht bij haar school. Daar heeft ze drie opeenvolgende dinsdagen les gevolgd. Een van de lesgevers bracht haar in contact met Yves Nevelsteen. Het resultaat was een gefilmd vraaggesprek met Yves en dit interview van Yara.

Yves: Yara, hoe ben je met Esperanto in contact gekomen en waarom dit onderwerp voor een reportage?

Ik had voor het eerst van Esperanto gehoord via mijn mama, die mij meer vertelde over de achterliggende filosofie... Die sprak me gelijk aan. Het verbaasde me ook een beetje dat zoiets niet meer leeft in onze steeds evoluerende en internationaal groeiende samen-

leving, dus werd ik nieuwsgierig hoe de Esperanto-community eruitzag. Leeft de taal nog? Wat met de filosofie: speelt die nog een rol of behoort Esperanto meer tot de hobby sfeer?

Yves: Corona maakte het je niet makkelijk?

Uit de begeleidingssessie in verband met mijn reportage rezen er twee problemen:

1. Door corona is het inderdaad heel moeilijk om iets in reality te draaien (afgezien van een Skypegesprek met iemand die Esperanto spreekt). Dus toen kwam de vraag of er iets is dat jij in de praktijk doet van thuis uit wat gefilmd kan worden. Zijn er video's die moeten worden opgenomen? Moet er promotiemateriaal gemaakt worden? Enzovoort.

2. Je had laten vallen dat de filosofie achter het leren en gebruiken van Esperanto wat verdwenen/vervaagd is. Dit zou betekenen dat het nu meer een doordeweeks deel van je leven is geworden, wat het idee van de “tweede laag” waarover mijn reportage moest gaan, eigenlijk tenietdoet.

Yves: Voor veel esperantisten is de filosofie nog springlevend. Ik wil je daar gerust meer over

vertellen; Esperanto is ook voor mij “meer dan een taal”. Vond de jury het resultaat uiteindelijk oké?

Mijn begeleider heeft me vriendelijk maar resoluut duidelijk gemaakt dat het misschien niet zo'n goed idee is hiermee verder te gaan. Maar van bij de aanvang interesseerde het thema haar al maar matig (wat een compliment is). Ze denkt gewoon dat de reportage niet diepgaand genoeg zal zijn om de jury te overtuigen op het einde van het jaar...

Yves: Dat moet hard aankomen, denk ik?

Goh, ja, hen kennende had ik het wel verwacht, dus ik had al enkele weken om me mentaal voor te bereiden. Die andere docent had het sowieso al afgeraden, maar ik wou het per se proberen en ben toch blij dat ik heb doorgezet. Ik had al een plan B verzonnen voor de zekerheid (en attitude-punten).

Yves: Ik vind het super. Mag ik het verspreiden? Of liever nog niet?

Dat mag je zeker, maar eigenlijk is het eerste deel helemaal niet af in de zin van: het springt onvolledig van het een op het ander en het einde is ook vrij abrupt.

Ik heb gezien dat je de reportage hebt gedeeld (even een trots momentje), maar ik had willen vragen of het mogelijk zou zijn ergens in het bericht (op Facebook) of in de beschrijving (op YouTube) te vermelden dat we de reportage niet hebben kunnen afmaken en dat ze dus niet volledig is, net zomin als gefinetuned. Ik wil dat mensen die op mijn naam zoeken op YouTube – ik weet niet hoe het algoritme werkt – weten waarom mijn film er maar half professioneel uitziet.

OPGELET: Deze reportage is gemaakt door Yara De Coninck en haar team (Milan Camu en Emmely Melis). Helaas hebben ze deze niet kunnen afwerken, waardoor er enkele vragen ontbreken en het eerste deel en het einde niet konden worden gefinetuned.

Yves: Ik krijg vanuit verschillende hoeken de vraag om het interview in het Esperanto te ondertitelen. Heb jij daar ervaring mee?

Jazeker. Ik was oorspronkelijk van plan alles wat je in het Nederlands zegt, in het Esperanto te ondertitelen en sowieso het Esperanto naar het Nederlands.

Van Nederlands naar Esperanto kan ik misschien met Google Translate doen (en dan kan jij me zeggen waar er fouten staan), maar het andere gedeelte zal jij natuurlijk moeten uitschrijven.

Yves: Ga je het Esperantogedeelte ook vertalen naar het Nederlands? Het lijkt me onlogisch om het Esperanto in het filmpje te vertalen naar het Nederlands. De doelgroep van de vertaling zijn namelijk esperantisten. Mocht je een reden zien om het alsnog te vertalen, dan wil ik dat uiteraard doen.

De titel van het filmpje alleen al was in het Nederlands, net als het hele interview. Als we dus enkel nog dat deel vertalen, betrek je er meteen alle Nederlandssprekenden ook nog bij, wat een dubbel doelpubliek geeft.

En met trots kan ik zeggen dat ik de grote lijnen verstond, zodat ik het juiste stuk eruit heb kunnen halen.

Yves: Bedankt, Yara!

Het filmpje kan je vinden op www.mallonge.net/waarom

Yves Nevelsteen

ESPERANTO ONTDEKKEN, LEREN EN GEBRUIKEN

ESPERANTO ONTDEKKEN

Er zijn enorm veel mogelijkheden: je kunt naar voordrachten gaan in lokale clubs, reizen naar grote evenementen of kleinere bijeenkomsten, boeken en tijdschriften lezen, zelf schrijven, muziek beluisteren (of maken) enz.

Op internet kun je onder andere op de volgende websites terecht voor achtergrondinfo:

- www.esperanto.be
- www.mallonge.net/infolders
- <https://esperantoestas.blogspot.com>
- www.nevelsteen.info/linguisticae
- www.mallonge.net/eo-wikipedia

Of kom eens langs op het Esperantocentrum!

ESPERANTO LEREN

Om Esperanto te leren zijn er veel mogelijkheden. Hierna een persoonlijke selectie: klassikaal, zelfstudie via internet, via een app of via een cursuspakket.

1 Online

Sinds de covid-pandemie gaan de meeste cursussen online door via Zoom. Een overzichtje:

Esperanto-Zoom-cursussen, 4 niveaus, vanaf okt.

snelcursus in 10 lessen (elke week op maandag). Cursusbegeleider & meer info: Fransuaz Pellegrin (fransuaz@esperantobruselo.org)

cursus voor beginners (d.w.z. voor mensen die de basis van het Esperanto onder de knie hebben). Meer info: Andreo Staes (staes_a_f@skynet.be)

cursus voor gevorderden (elke week op maandag). Meer info: Piet Glorieux (piet.glorieux@gmail.com)

spreekvaardigheid en vervolmaking (elke week, indien online 's woensdags, anders dinsdags). Meer info: Nikolao de Buyl (nikolao@esperantobruselo.org)

vervolmakingscursus (elke tweede zaterdag). Meer info: Yves Nevelsteen (yves@ikso.net)

Esperanto-Zoom-kursoj, 4 niveloj, ekde oktobro

fulmkurso en 10 lecionoj (je mardo, ĉiusemajne). Kursgvidantino & pli da informoj: Fransuaz Pellegrin (fransuaz@esperantobruselo.org)

kurso por komencintoj (t.e. por homoj kiuj regas la bazon de Esperanto). Pli da informoj: Andreo Staes (staes_a_f@skynet.be)

kurso por progresantoj (je lundo, ĉiusemajne). Pli da informoj: Piet Glorieux (piet.glorieux@gmail.com)

paroliga kaj pliboniga kurso (ĉiusemajne, se virtuale merkredon, se fizike mardon). Pli da informoj: Nikolao de Buyl (nikolao@esperantobruselo.org)

paroliga kaj perfektiga kurso (ĉiun duan sabaton). Pli da informoj: Yves Nevelsteen (yves@ikso.net)

2 Klassikaal

Op verschillende plaatsen in Vlaanderen worden cursussen georganiseerd, zowel voor beginners als gevorderden. Het aanbod is sterk afhankelijk van de interesse; meestal wordt een klassikale cursus pas aangeboden vanaf 5 geïnteresseerden. In de volgende steden zijn er lokale groepen die een cursus aanbieden:

BRUGGE - beginnerscursus

Frequentie: wekelijks. Startdatum: 1 oktober 2021. Einddatum: 31 december 2021, eventueel verlengbaar. Meer info: Johan Van Eenoo (Johan.Van.Eenoo@telenet.be)

GENT – Studiebegeleiding

Vanaf oktober kan iedereen, die via het internet of een andere vorm van zelfstudie Esperanto leert, bij "La Progreso" terecht voor vragen over de taal en de beweging. We zijn bereid oefenmomenten te organiseren zodat de spreekvaardigheid regelmatig getoetst en verruimd wordt. Informatie: gent@esperanto.be of tel.: 09 230 16 77 (Katja Lödör). Locatie: La Progreso, Peter Benoitlaan 117, 9050 Gent

OOSTENDE – Cursus voor beginners en gevorderden
Beginners: vanaf oktober tot eind juni; elke eerste en

derde maandag van 14u30 tot 16u30.

Gevorderden: vanaf oktober tot eind juni; elke tweede en vierde maandag van 14u30 tot 16u30. Start: maandag 13 september (gevorderden). Tijdens schoolvakanties zijn er geen lessen.

Cursusleiders:

beginners: Anne Brabant, anne.brabant@telenet.be
gevorderden: Germain Pirlot, gepir.apro@pandora.be
Info & aanmelding: Anne Brabant, tel. 059 44 82 50, anne.brabant@telenet.be of info@lakonko.be of ter plaatse. Locatie: OC De Boeie, Kerkstraat 35.

PEER - Basiscursus Esperanto voor iedereen

Tijdstip: Elke woensdag (behalve tijdens de schoolvakanties) van 09.30 u. tot 11.30 u. Frequentie: wekelijks. Start- en einddatum: 15 september 2021 (informatie over Esperanto en over de cursus voor alle belangstellenden) tot eind juni 2022. Locatie (indien klassikale cursus): BICC Cultuurcentrum "t Poorthuis", Zuidervest 2A, Peer. Contactpersoon: Henri Schutters (0476 81 93 67, henri.schutters@skynet.be)

Prijs: Bijdrage van 13,00 € voor huur lokaal en verzekering, de lessen zijn gratis. Het cursusboek en het woordenboek dienen wel betaald te worden (max. 50,00 €)

3 Studieweekend

Om te ontdekken of het Esperanto iets voor jou is, is een studieweekend zoals dat van Esperanto Nederland ideaal. Het volgende studieweekend vindt plaats van vrijdag 19 november t/m zondag 21 november 2021. Locatie: natuurvriendenhuis Krikkenhaar, Krikkenhaar 11, 7627 PA Bornerbroek. **Yves Nevelsteen gaat er met een groep naartoe vanuit Antwerpen. Ga je mee?**

www.esperanto-nederland.nl/studieweekend

4 Via een app

Wil je zelfstandig aan de slag? Er zijn tal van mogelijkheden en een aantal websites, apps en cursusboeken zijn recent vernieuwd.

DUOLINGO – cursus in de vorm van een computerspel

te vinden op Google Play (Android), App Store (IOS) of Windows Phone Store (Windows Phone)
Werktaal: Engels, Spaans, Frans

Meer info: www.duolingo.com/courses

Commentaar: Heel degelijke cursus, die wel enige inspanning vergt, maar het loont. Het bewijs daarvan: tijdens bijeenkomsten (en natuurlijk op internet) duiken meer en meer mensen op die

ESPERANTO NEDERLAND

een taal zonder grenzen
neutraal, internationaal

organiseert een

STUDIEWEEKEND
STUDOSEMAJNFON

ESPERANTO

voor beginners en gevorderden
alle leeftijden

19 - 21 november 2021
Bornerbroek (Overijssel)

Esperanto via Duolingo hebben geleerd.

Prijs: gratis – versie met reclame; premium-versie met diverse uitbreidingen en zonder reclame: € 13,99 voor één maand, € 7,33/maand voor twaalf maanden.

Veel mensen hebben al Esperanto geleerd via Duolingo. In deze video geven enkelen van hen advies over het leren van talen, vertellen ze over hun huidige activiteiten in de Esperantobeweging en hoe Esperanto hun leven heeft veranderd.
www.mallonge.net/duolingo-lernintoj

uTALK – taal cursus voor zowel beginners als gevorderden

te vinden op Google Play (Android), App Store (IOS)
Werktaal: Nederlands (en meer dan honderd andere talen)

Meer info: www.uta.lk/esperanto

Commentaar: Degelijke cursus die je direct onderdompelt in de taal. Geen (vervelende?) grammatica. Voor wie de kernwoorden en -zinnen in een andere taal wil leren. Het is ideaal voor beginners en onmisbaar voor gevorderden die hun

woordenschat en uitspraak willen verbeteren.

Prijs: € 5,99 voor één maand

€ 4,17/maand voor zes maanden

€ 2,92/maand voor twaalf maanden

LANGUAGE DROPS

Moeiteloos visueel Esperanto leren. **Werktaal:** Engels. **Commentaar:** Drops helpt je nieuwe woordenschat te leren via leuke, snelle games met eenvoudige mnemonische afbeeldingen.

www.languagedrops.com

5 Via internet

LEARN.ESPERANTO.COM

De snelste cursus voor de basiskennis. Gebruikt de belangrijkste 500 woorden. **Werktaal:** Nederlands. **Commentaar:** Geoptimaliseerd voor smartphones. De cursus bestaat uit 12 lessen, met in elke les een leestekst, commentaar over de grammatica en 3 oefeningen. Daarna kan je het belangrijkste verstaan en zinnen vormen om je elementair uit te drukken en verstaanbaar te maken. learn.esperanto.com/nl/

LERNU

Gratis cursus in de vorm van een stripverhaal. **Werktaal:** Nederlands. **Commentaar:** Degelijke cursus; sinds kort is de site in een eigentijds, professioneel jasje gestoken. Je kan hulp vragen van een begeleider. Woordenboek en grammatica eveneens beschikbaar. www.lernu.net/nl

KURSO DE ESPERANTO

Multimediaal computerprogramma voor de zelfstudie van Esperanto. **Werktaal:** Nederlands. **Commentaar:** Slechts 12 lessen. Uitspraak en luisteroefeningen. Met correctiedienst via e-mail. www.ikurso.net

PINGVENO

Online Esperantosleutel. Beknopte grammatica en woordenlijst. **Werktaal:** Nederlands. **Commentaar:** Dit boekje bevat een kort overzicht van de gram-

matica en geeft een vertaling van de 1500 meest gebruikte woorden. Met behulp van deze sleutel kan je een eenvoudige Esperantotekst begrijpen. www.pingveno.nl

BABADUM

Al spelend leren! **Commentaar:** BaBaDum is een website waarmee je tot 5 spellen in 21 talen kan spelen om je vaardigheden in een vreemde taal te verbeteren en te oefenen. Er worden leuke en unieke beelden gebruikt en de audio in het Esperanto is duidelijk uitgesproken. www.babadum.com

FACILA.ORG

Eenvoudige teksten over UEA en de Esperanto-beweging, die ook beluisterd kunnen worden.

<https://uea.facila.org>

MAZI EN GONDOLANDO – voor kleine en grote kinderen. Spelenderwijs leren aan de hand van een grappig verhaal. **Commentaar:** Wie Esperanto op een andere manier tot zich wil nemen, kan dit eens proberen. Men is bezig met een nieuwe versie! Deze kan je vinden op www.mallonge.net/mazi

6 Via een cursuspakket

ESPERANTO PROGRAMITA

Cursus voor zelfstudie. **Werktaal:** Nederlands **Samenstelling:** boek + audio-cd. **Prijs:** 19,70 EUR + verzendkosten. Actie (september en oktober): 50% korting. **Commentaar:** Met dit cursuspakket bereik je in drie tot zes maanden – afhankelijk van je taalaanleg en individuele inspanning – een taalbeheersingsniveau waarmee je je behoorlijk uit de slag kan trekken. www.retbutiko.be/eo/ero/progl

ESPERANTO - GRAMMATICA MET OEFENINGEN

Een gedegen grammatica voor ten minste enigszins gevorderde esperantisten. **Werktaal:** Nederlands. **Samenstelling:** boek + audio-cd. **Prijs:** 19,90 EUR + verzendkosten. **Commentaar:** Een basiskennis van grammaticale verschijnselen wordt voorondersteld. Bij het boek is een cd gevoegd met ongeveer een uur speeltijd. Daarop zijn uitspraak oefeningen, uitgewerkte opgaven en enkele stukjes Esperantozang te horen. www.retbutiko.be/eo/ero/egmo

COMPLETE ESPERANTO – voor wie het Engels beheerst. Zelfstudiecursus. Op het einde van de cursus heb je bijna niveau B2 behaald. Men kan de teksten gratis beluisteren op internet.

Werktaal: Engels. **Samenstelling:** boek + uitspraak op internet. Prijs: £ 39,99 of € 52,45 (bij Standaard Boekhandel online). www.mallonge.net/complete

ENJOY ESPERANTO – voor wie Engels beheerst, verschijnt pas in januari 2022. Zelfstudie-cursus. Vervolg op COMPLETE ESPERANTO. Conversatie op basis van een realistisch verhaal, maakt je meer dan ooit wegwijs in de Esperanto-grammatica en cultuur. De cursus bevat materiaal van diverse oorsprong, zoals tijdschriften, blogs en podcasts. **Werktaal:** Engels. **Samenstelling:** boek + uitspraak op internet.

TAALCORSUS ESPERANTO - DE WERELDTAAL IN 25 LESSEN

Met deze taal cursus zul je snel en goed inzicht krijgen in het Esperanto. Er wordt zo veel mogelijk gebruikgemaakt van de elementen die je reeds kent uit het Nederlands en af en toe valt men terug op je (passieve) kennis van o.a. het Frans en Engels. Het Esperanto zelf is dan ook grotendeels gebaseerd op elementen uit westerse talen. Verder worden er in de cursus zo veel mogelijk geheugensteuntjes gegeven. **Werktaal:** Nederlands. **Samenstelling:** boek. **Prijs:** 12 EUR + verzendkosten. www.mallonge.net/taalcursus

KARLO - EENVOUDIG LEESBOEK

Dit boekje is ideale lectuur voor wie een cursus Esperanto afgerond heeft, de taal wil oefenen en nieuwe woorden wil leren. Het verhaal beschrijft het leven van een fictieve "Karlo". De belangrijkste gebeurtenissen uit een mensenleven komen aan bod. Woorden die niet in bovenstaande cursus voorkomen, staan onderstreept in de tekst en rechts vind je de vertaling van dit woord of deze woordstam, telkens in het enkelvoud of in de infinitief, net als in een woordenboek. Zo leer je om het woord in de tekst zelf op de juiste manier te interpreteren. **Auteur:** Edmond Privat. **Bewerking:** Lode Van de Velde. **Werktaal:** Esperanto en Nederlands. **Samenstelling:** boek. **Prijs:** 10 EUR + verzendkosten; te bestellen via www.eldonejolibera.be

ESPERANTO GEBRUIKEN

Bezoek eens een Esperantoclub. Je vindt de lijst van de clubs achteraan. Of neem deel aan een bijeenkomst; er staan er honderden op www.eventaservo.org. En nog een andere mogelijkheid is skypen met esperantisten overal ter wereld. Dankzij het internet zijn de mogelijkheden haast onbeperkt geworden!

AMIKUMU-app

De Amikumu-app toont Esperantosprekers in volgorde van de afstand ten opzichte van jouw locatie. Als blijkt dat er iemand in de buurt is die Esperanto spreekt (en dat ook aangeeft via de Amikumu-app), dan kan je die persoon onmiddellijk contacteren - zonder dat je zijn of haar telefoonnummer of e-mailadres kent. Maak een account aan en ga op zoek naar Esperantosprekers in je buurt. Wie weet is er toevallig een rondreizende Esperantospreker in je buurt. www.amikumu.com/nl

EKPAROLU

Oefen je Esperanto met gevorderde (binnen- of) buitenlandse sprekers. Na een klein testje, dat nagaat of je over een minimale kennis beschikt (anders is het moeilijk communiceren), kan je een communicatiesessie vastleggen met een leraar en op het afgesproken moment beginnen te skypen. www.edukado.net/ekparolu

TELEGRAM

Telegram is een eenvoudig gratis communicatieprogramma voor computers en mobiele telefoons. Esperantisten gebruiken het om er tekst- en spraakberichten mee te verzenden en om andere sprekers te bellen. Het is mogelijk om er alle soorten inhoud mee te verzenden. Er zijn veel groepen waarbij esperantisten over verschillende onderwerpen praten. Op de website www.telegramo.org kan je een overzicht vinden van groepen, kanalen en stickers. Ook kan je daar lezen over de vertaling van de interface naar het Esperanto.

Boeken

In Esperantoland vind je een hele waaier aan boeken en elektronisch leesmateriaal. Via de webwinkel van de Vlaamse Esperantobond vind je elk boek dat je wil. Als je het niet vindt kan de Vlaamse Esperantobond je zeker wegwijs helpen. www.retbutiko.be/nl Maar er is ook gratis online leesmateriaal te vinden. Op verkoj.com vind je een groot gamma van eenvoudig materiaal tot materiaal voor mensen die Esperanto volledig beheersen.

Portaal- en andere sites

Wie Horizontaal leest, ontdekt voortdurend andere mogelijkheden. Om je een beetje wegwijs te maken vind je hieronder enkele "portaal-sites", die je doorverwijzen naar allerlei toepassingen. Je kan je natuurlijk ook abonneren op een tijdschrift of boeken lezen.

Esperanto Start <https://esperanto.start.be>

Esperanto ontdekken, leren en gebruiken.

Esperanto.net www.esperanto.net/nl Voorstelling van Esperanto en links naar allerlei cursussen.

Novajoj <https://novajoj.weebly.com>

Dagelijks actualiteitenjournaal. Veel gratis downloadbare boeken. Links naar (web- en andere) radio's, video-materiaal.

Kunfarejo www.mallonge.net/kunfarejo

Veel links naar gebruiksmogelijkheden van Esperanto.

El Popola Ĉinio www.espero.com.cn Interessante info over (vooral Chinese) actualiteit en uit de Esperantowereld. De (zelf)censuur moet je erbij nemen.

Libera Folio www.liberafolio.org onafhankelijke (en kritische) online Esperantokrante over de Esperantobeweging.

Sumoo www.esperanto-sumoo.pl Wedstrijd met de bedoeling om het lezen van Esperantoboeken aan te moedigen. Je voert a.h.w. een strijd met jezelf om binnen een bepaalde tijdspanne een boek uit te lezen.

Tutmondaj Voĉoj <https://eo.globalvoices.org>

Nieuws dat in de gewone media zelden aan bod komt. Vertaling van geselecteerde artikelen van de site Global Voices.

Wikipedia in het Esperanto <https://eo.wikipedia.org>

Al meer dan 283.000 artikelen in deze internet-encyclopedie.

Podcasts en radio

Muzaiko www.muzaiko.info24/24uinternetradioinhetEsperanto/

Ĉina Radio Internacia www.esperanto.cri.cn Dageelijkse uitzending in het Esperanto vanuit China.

Radio Havano Kubo www.mallonge.net/radiokubo Wekelijkse uitzending in het Esperanto vanuit Cuba

Kern.punkto <https://kern.punkto.info> Podcast over techniek, cultuur en maatschappij

Varsovia Vento www.podkasto.net Podcast van een Poolse Esperantoclub in Warschau

La Bona Renkontiĝo www.laboren.org Podcast van Stela Eszti over hoe je een goede Esperantobijeenkomst kunt organiseren.

Vinilkosmo www.vinilkosmo.com Als lid van de abonklubo van Vinilkosmo heb je naargelang van je bijdrage recht op *live streaming*, diverse cd-roms of downloads.

Enkele tijdschriften

In volgorde van moeilijkheidsgraad.

pe = op papier en elektronisch, e = alleen elektronisch

Juna Amiko (pe) www.mallonge.net/juna-amiko Verhalen, artikelen over actuele onderwerpen, gedichten, liedjes, quizen, moppen, theatervoorstellingen, verslagen over evenementen, interviews enz.

Kontakto (pe) www.uea.org/revuoj/kontakto Voor gevorderden die zich interesseren voor andere landen, volkeren, culturen en samenlevingen. Uitgegeven door TEJO, de Esperantjongeren.

Monato (pe) www.monato.be Een van de wereldwijd bekendste tijdschriften, uitgegeven door de Vlaamse Esperantobond (VEB). Dus met je abonnement steun je hen meteen ook.

Revuo Esperanto (pe) www.revuoesperanto.org Uitgegeven door de Wereld-Esperantovereniging. Onmisbaar als je op de hoogte wil blijven van wat reilt en zeilt in de Esperantowereld.

Le Monde diplomatique (e) eo.mondediplo.com Progressief zicht op de actualiteit. Vertaling van een selectie van artikelen. In Esperanto. Gratis.

Beletra Almanako (pe) www.beletraalmanako.com Over Esperantocultuur: literatuur, muziek, toneel, film, sociologie, linguïstiek en cultuurpolitiek, woordpuzzels, nieuws, enz.

ONLINE ELKAAR ONTMOETEN

Eventa Servo is een nieuwe website van de Wereld Esperantobond UEA waarop je allerhande activiteiten terugvindt van esperantisten over heel de wereld: congressen, wekelijkse clubbijeenkomsten, wandelingen, cursussen, enz. Sinds 2020 vinden de meeste bijeenkomsten online plaats via programma's als Jitsi en Zoom. Een overzicht vind je op

www.eventaservo.org

STEUN ESPERANTO IN DE EUROPESE UNIE

De Europese Unie (EU) houdt een conferentie om richtlijnen uit te werken voor haar verdere evolutie. In het kader daarvan worden de Europese burgers uitgenodigd om ideeën over de verdere evolutie van de EU voor te stellen en te bespreken. U hebt gelijk als u er sceptisch tegenover staat, maar toch... In de kadertekst argumenteert Klaus Leith dat een ernstige discussie over de voorstellen van esperantisten nuttig is, zelfs als ze ook maar een kleine kans op aanvaarding hebben. Het helpt om Esperanto meer zichtbaarheid te geven.

Het burgerdebat wordt gevoerd op een digitaal platform: <https://futureu.europa.eu/> (beschikbaar in alle 24 officiële talen van de EU). Het gaat onder andere over vragen in verband met het taalregime binnen de EU (gemeenschappelijke taal, gelijkberechtiging van talen, talenonderwijs enzovoort). **Het is van belang dat esperantisten (en niet-esperantisten) pro-Esperanto-voorstellen ondersteunen... vóór oktober 2021!**

Als pro-Esperantovoorstellen in groten getale ondersteund worden, kunnen onze organisaties (UEA*, EEU*, landenverenigingen enzovoort) met meer recht van spreken dialogeren met vertegenwoordigers van EU-instanties, tijdens de voorbereiding van de besluiten in verband met te realiseren ideeën. Uw steun (liefst vóór oktober 2021) is van belang, want vanaf dan begint de behandeling van de burgerideeën. **Dit zijn de ideeën die uw steun verdienen:**

- *Vorstel voor grootschalig project in verband met Multlingva Akcelilo en lernejoj*
www.mallonge.net/eu-sean
- *Esperanto, gemeenschappelijke en neutrale, gemakkelijk te leren taal = nieuw instrument voor een meer verenigd Europa*
www.mallonge.net/eu-enrique
- *Invoering van het Esperanto in scholen*
www.mallonge.net/eu-thomas
- *Erkenning van het Esperanto als een van de talen van EU-burgers)* www.mallonge.net/eu-lu

Enkele tips

Je kan de ideeën niet alleen ondersteunen (“onderschrijven”, zeker doen!): je kan ze ook becommentariëren. Maar doe dit met overleg...

- Schrijf niet al te veel commentaren. Onze doelgroep, de leden van de burgerpanels die ze behandelen, krijgen er honderden te verwerken. Hoe beknopter en ad rem ze zijn, des te positiever zal het effect zijn.
- Bedenk dat de doelgroep van onze voorstellen en commentaren geen Esperanto spreekt. Schrijf dus niet in het Esperanto.
- Geef geen taal- of geschiedenisles. Een link naar een degelijke bron voor nieuwsgierige niet-esperantisten volstaat.

Technisch

Algemene opmerking: de website is heel traag, dus verlies je geduld niet! Om een idee te onderschrijven moet je je registreren. Zo doe je dat:

- Ga naar de website van het burgerplatform <https://futureu.europa.eu>
- Kies je taal uit de 24 officiële talen van de EU (jammer maar Esperanto is daar - nog - niet bij)
- Klik op de link “Inloggen” rechts van de EU-vlag
- Op de pagina “EU Login”, klik op “Maak een account aan”
- Vul alle velden in, inclusief de “code”. Die code (letters en cijfers) in de “captcha” is verplicht. Als dat moeilijk leesbaar is, klik op de driehoekige pijltje boven het beeld (onder “tik de code”): je hoort dan de hardop gelezen code. Opgelet: de code is hoofdlettergevoelig!
- Ten slotte, klik op de knop onderaan “Maak je gebruikersaccount aan”

Je zal een bericht krijgen op het mailadres dat je hebt opgegeven bij de registratie. Klik op de link in die mail. Je zal dan een paswoord moeten kiezen. Let op dat het paswoord voldoet aan de voorwaarden. Bij je eerste bezoek krijg je een vragenlijst. Je hoeft die niet in te vullen, geef gewoon aan dat je ze niet wil beantwoorden. Of beantwoord enkel de vragen die je wil beantwoorden. Bij technische problemen, neem contact op met piet.glorieux@gmail.com.

HET THEMA TAALPOLITIEK ZAL ONGETWIJFELD OP NIKS UITDRAAIEN... OF TOCH?

Waarom zouden esperantisten deelnemen aan het EU-initiatief voor een burgerforum, als al bij voorbaat duidelijk is dat dit nauwelijks een concrete invloed zal hebben op de EU-taalpolitiek? Klaus Leith argumenteert dat een ernstige discussie over de voorstellen van esperantisten nuttig is, zelfs als ze ook maar een kleine kans op aanvaarding hebben. Het helpt om Esperanto meer zichtbaarheid te geven.

“De toekomst is in jouw handen”. De EU-discussiewebsite is beschikbaar in alle officiële talen van de Unie, maar in de praktijk wordt alleen in enkele grote talen gediscussieerd, voornamelijk in het Engels. Dit taalpolitiek initiatief zal ongetwijfeld op niks uitdraaien, zeggen sceptici. En jammer genoeg zullen ze weer gelijk krijgen en zal ook dit initiatief een fiasco zijn. Het veronderstelde doel zal niet bereikt worden en het nut van dit initiatief is twijfelachtig. Maar ik zou er niet over schrijven, mocht ik van oordeel zijn dat het een domme verspilling van energie is om mij voor dit initiatief te engageren.

Een van de elementen in dat proces is de “raadpleging” van de EU-burgers. Deze gebeurt op twee manieren: door georganiseerde evenementen en door middel van een burgerdebat op een digitaal platform. Het gaat over een raadpleging, niet een verkiezing of een referendum. De deelnemers aan de Conferentie (Europees Parlement en parlementen van de lidstaten, Europese Commissie, de regeringen van de lidstaten bij monde van de Europese Raad) “overwegen” de voorstellen van de burgers. Over de krijtlijnen voor de toekomstige evolutie zullen ze beslissen in de lente van 2022.

Wij kunnen al falen in die eerste fase, als we er niet in slagen om een groot aantal van de georganiseerde dan wel niet-georganiseerde esperantisten in de EU te laten deelnemen. Esperanto-organisaties (UEA via zijn Commissie voor Europese actie [EKU], Eŭropa Esperanto-Unio [EEU] en landenverenigingen) zijn gestart met het informeren van hun leden over die eerste fase van het initiatief. Ze sporen hen aan om pro-Esperantovoorstellen te ondersteunen. Het venster voor nuttige deelname aan die eerste fase blijft open tot augustus 2021. Hoewel het burgerforum geen concrete einddatum heeft (waarschijnlijk zal het aflopen in het voorjaar van 2022), moet men ook aandacht hebben voor het andere deel van het politieke proces: discussie en debat tussen de deelnemers, die richtlijnen zullen uitvaardigen en daarover een consensus moeten bereiken vooraleer ze besluiten in het voorjaar van 2022. In die fase zullen Esperanto-organisaties van onze kant een rol moeten spelen. Ze zullen zich moeten engageren in een dialoog met Europese en nationale afgevaardigden, parlementaire commissies, de Europese Commissie en nationale ministeries, en pleiten ten gunste van onze taal op basis van een zo groot mogelijk aantal en gedocumenteerde pro-Esperantovoorstellen uit het burgerforum.

Op die manier kunnen wij proberen om invloed uit te oefenen op de Europese taalpolitiek. Dat zullen wij heel waarschijnlijk niet bereiken. In die zin zal het een mislukking zijn. Dus waarom zouden ik en jij er tijd aan verspillen? De Europese versie van de “fina venko” zal er niet komen door dat initiatief. We moeten er geen illusies over koesteren. Anderzijds, wat is er dan wel mogelijk? De leden kunnen relatief gemakkelijk (door online hun stem uit te brengen) hun gewicht in de schaal leggen. Onze organisaties beschikken hopelijk over massaal ondersteunde pro-Esperantovoorstellen, waaraan EU-instanties minder gemakkelijk kunnen voorbijgaan dan aan simpele beweringen van onze organisaties over hoe belangrijk ze wel zijn.

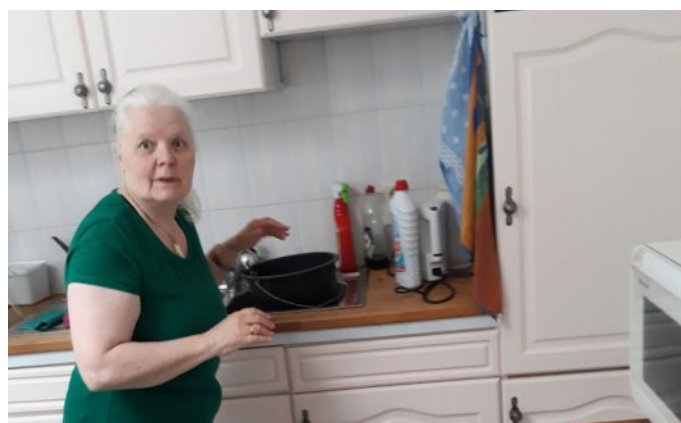
Naar mijn mening is dat een betere optie dan bidden voor de “fina venko” of het opgeven en onze taal koesteren in min of meer besloten groepen. Toch moet ik bekennen dat ik me nu al verheug op het einde van het initiatief als ik mijn energie weer voor het grootste deel kan stoppen in per-Esperanto-bezigheden, niet alleen volledig “voor” en “over”.

Klaus Leith
lid van de UEA-commissie voor Europese actie
vertegenwoordiger van de Duitse Esperantobond bij de Europese Esperanto-Unie

LA GRANDA PURIGADO

Op initiatief van Nataša, de nieuwe bediende van de Vlaamse Esperantobond, werd op vrijdag 16 juli een dag van “Granda Purigado” [Grote Schoonmaak] georganiseerd in de Lange Beeldekenstraat, aan de vooravond van de Opening van het VK op groot scherm. Ondanks het feit dat het centrum door de pandemie maar heel beperkt werd gebruikt was een schoonmaakbeurt welkom. Dank aan Nataša, Nicky, Agnes, Yves, Gerd, Willy, Mireille en Gerd, voor de helpende handen!

SAMEN KIJKEN NAAR DE OPENING VAN HET VIRTUEEL WERELDCONGRES

Wie had het ooit gedacht? Dat een doodgewone clubvergadering zo gezellig kon zijn... na anderhalf jaar zoomen. Het was met oprechte vreugde dat we in de (door een enthousiaste kuisploeg volledig opgefriste) Antwerpse club La Verda Stelo nog eens samen waren, voor de officiële opening van het Universala Kongreso of kortweg 'UK'. Normaal in Ierland, maar om de bekende redenen nu enkel virtueel, dus een bezoek aan de Titanic zat er helaas niet in.

Het was echt lang geleden dat ik nog zo'n live-evenement had meegemaakt. Dus voor mij, die in het verre Waals-Brabant woon, een prima excuus om nog eens af te komen naar de club van mijn sinjorenstad. Wat mij steeds verwondert is dat dit mensen zijn die ik bijna nooit meer zie – maar die door een decennialange gemeenschappelijke historie toch gewaardeerde vrienden blijven. Het leek wel nooit van weggeweest: zelfs onze lokale Catalaan/Belg/Ardenner/Luxemburger Alex was er, Mireille uit Kalmthout kwam nog binnenwippen, Patrick Haerick uit Gent, Piet Glorieux uit Kortrijk. Typisch dat extreem mobiele Esperantowereldje!

Voor het grote scherm, een glaasje of kopje in de aanslag, heerste er zowaar een uitgelaten sfeertje. We hebben immers zo vaak virtueel vergaderd, met zoveel technische complicaties dat het een wondertje leek dat alles zowaar op tijd begon. Dat we niet enkel het voorhoofd, de kin of de rug of de lege stoel (te lang voor een plaspauze) van sommigen zagen – om van de Antwerpse Mayeur en zijn onderbroek nog maar te zwijgen. Maar die is (nog) geen (ere)lid. Het was ook leutig om net voor het congres al enkele actieve internationale meetings te zien met bekende koppen zoals onze eigen Paul Peeraerts (B), Brian Moon (Lux.) en uitgever Petr Chrdle (geen tikfout!) uit Tsjechië.

Andere ervaring op scherm

Het hele evenement ervaarde ik vaak met gemengde gevoelens. Zo'n 'inaŭguro' (openings sessie) zien op een clubscherm is toch echt wel anders dan in een enorme hal waar de spanning zich opbouwt, tussen het geroezemoes van duizenden mensen.

Wat ik vooral interessant vond aan die twee uur streaming vanuit alle hoeken van de werelddol,

was met mijn sociologische bril te kijken hoe alles werd gepresenteerd. Wat de mensen uitstralen. Boeiend genoeg en het zei heel wat over de Movado (beweging) zelf. Daarom noem ik bewust geen namen, niet het minst omdat ik die al lang vergeten ben, maar het is ook niet bijster relevant. Het startte al met de voorzitter, een oudere Britse heer, die ons zalvend toesprak, plechtig gezeten voor de obligate boekenkast, in een statige zetel met hoge rugsteun en typisch Engelse bloemetjesstoffering. Daarna verschillende generaties. Een jonge vrouw uit Spanje, een recente esperantiste die zoveel enthousiasme uitstraalde, een waar plezier om te zien. Dan een jonge (latino?) man met baardje: helder discours, blijkbaar boordevol ideeën om het Esperanto vooruit te helpen. Die schopt het nog ver! Anderen waren niet piepjong meer, maar fris van uitstraling, hardwerkend om essentiële zaken zelfs virtueel een pak meer schwing te geven aan het zo essentiële sociale leven binnen ons wereldje. Een man naar mijn hart was Petro Balaz. Zijn website

biedt pagina's zoals Drinkejo* (beginners, kijk even onderaan voor een subtiel verschil), Koridoro (de fameuze wandelgangen op een congres) en Kvizo (die heeft de ziel van onze internationale uitwisselingen begrepen). Wie ooit zo'n congres meemaakte, klein of groot, officieel of familiaal, weet hoe informele contacten onze gemeenschap bijeenhouden. Zoals Gerd Jacques, de spil van het Esperanto Centrum, achteraf vertelde: dat ze op zo'n wereldcongres amper in de tientallen sessies geraakte omdat ze constant bekenden tegenkwam en daar zo veel praatjes mee maakte dat ze gewoon niet meer weg geraakte. Mensen die je soms decennia niet meer hebt gezien, daar liggen natuurlijk je prioriteiten. Belangrijker dan een zoveelste speech, concert, commissie of demonstratie. Het is geen toeval dat Zamenhof zijn filosofie homaranisme noemde, een soort humanisme.

Achtergrondjes zeggen veel

Ik vond het ook bijzonder om de decors te bewonderen. Het was uiteraard, gezien de aard van het congres, redelijk verzorgd. Iedereen zat netjes op zijn stoel, de ene voor zijn keuken, de andere in zijn bureau of met een nette virtuele achtergrond. Fantastisch vond ik echter het decor van de Japanse dame. Geheel in lijn met hun gevoel voor esthetiek zat ze in een doordacht decor, ze hield in kimono een grote kleurige ballon in de vorm van een wereldbol vast, en dat was zowaar niet belachelijk maar gewoon tof. Verder nog accessoires zoals een kunstig gemonteerde bloementak en nog een discrete groene ster in de achtergrond. De feng shui droop ervan af. Boeiende details!

Ik noteerde dat het Japanse congres in oktober virtueel plaatsvindt. In Hiroshima. Ook dat belooft een rijke ervaring te worden, zeker gezien de tragische geschiedenis van die stad.

Een olijke Afrikaanse 'delegito' stelde haar congres in Congo voor, knus gezeten onder een enorme boom buiten, terwijl de kindjes in de achtergrond speelden. Verfrissend!

Boeiend is ook een oudere garde ongelooflijk dynamische veteranen, zoals de Zwitserse Mireille Grosjean die dag en nacht werkt rond o.a. de actieve groep Esperanto onderwijsmensen. Naast een groep op 'middenleeftijd' die prachtig werk levert met het opengooien van Wikipedia, dat o.a. duizenden referenties in de ILO (Internacia Lingvo, maar ook 'werktuig') resumeert.

Maar dan...

Het muzikaal intermezzo viel mij een beetje tegen: een groep uit Litouwen met een prima reputatie. De sfeer spatte ervan af, de beelden waren kunstig ineengestoken: op een toren, in bos en wei, soms een enorme groep stoere motards als figuranten en vaak een verrassend vogelperspectief door een vinnige drone. Maar de kwaliteit was er niet qua stemmen en kracht (wat een aanwezige fijntjes deed opmerken: "Als ze niet zingen, zijn ze beter". Pas met de sublieme jonge violist erbij werd het echt de moeite. Ik moet wel toegeven dat ik op een moment de slappe lach kreeg, omdat in een scène voor een meertje een van de muzikanten qua styling toch iets te wensen overliet. Heel ongepast natuurlijk. Maar een man, die muzikaal niet veel meer deed dan de tamboerijn hanteren, zat naast de groep op een houten staketsel, gekleed in een felgekleurde korte broek en een anderskleurig T-shirt dat zijn fikse bierbuik omhulde. Qua kleurstelling deed het mij denken aan tv-presentator en ex-diplomaat Michael Portillo, als u begrijpt wat ik bedoel. Maar die is mager!

En het duurde ook veel te lang... terwijl er zoveel talent in Esperantujo rondloopt. Kijk maar eens naar de catalogus van het Vinilkosmo op www.vinilkosmo-mp3.com/eo/

En mag ik alstublieft aan de realisator vragen om volgende keer, als "ons" volkslied aan het begin en het einde prominent aan bod komt, er dan eventjes de tekst bij te zetten? Het Esperantovolkslied is net zo stijf als het Belgische, er is dan ook geen kat die dat tien of veertig jaar na zijn eerste Esperantolesjes nog uit het hoofd kan meebrullen. Het deed me denken aan die hilarische recente reclame waarin bekende komieken (met typische voetballerspruiken) het Belgisch volkslied zitten mee te lippen.

We deden echt ons best (moet je eigenlijk opstaan voor ons lied? Het gaf wat geschuifel), maar het was toch wel onwennig!

Anne Tilmont

Noot (ter lering en vermaak der beginners):

Trinki is drinken, dus een trinkejo is een café of drankgelegenheid. **Drinki** is echter zuipen; onnodig te zeggen dat het nogal eens dooreen wordt gehaald. Een nieuwe term van de jongere generatie is **Gufujo**, voor een rustig kopje thee of koffie.

UITDAGINGEN EN PERSPECTIEVEN

Enkele bespiegelingen over strategie en de toekomst van de taal

Mijn gemengde gevoelens over de beschreven virtuele UK-opening hadden ook te maken met een stuk onmacht, ongeduld. Omdat ik niet zo veel schwing zag qua vormgeving. Het was allemaal heel netjes, maar in deze tijd van prachtige mogelijkheden qua verbindingen, muziekjes en toffe achtergrondjes kon het best wat levendiger. Dat zijn fundamentele zaken waar men bij de Universala Esperanto Asocio toch stilaan aan zou mogen werken.

De zeer actieve Kiki Tytgat maakte al van in het begin ook de terechte opmerking dat het bovendien anno 2021 niet meer opgaat om alle officiële introducties voor 100% te laten invullen door mannen, die bovendien fier meldden dat de internationale groeten door 100% vrouwen gebeurden. De heren vonden dat blijkbaar een sympathiek idee – maar dat strookt toch echt niet met een hedendaagse visie op genderneutraliteit (om maar eens zo’n prachtig nieuwerwets Nederlands te gebruiken, even mooi als “geüpdatet” en “mijn poes noemt Mimi” en andere draken in het AN).

Aansluiting vinden: gemiste kansen?

In een tijd dat onze beweging het verschrikkelijk moeilijk heeft om aansluiting te vinden bij jongere generaties die bijvoorbeeld Esperanto leren via de app Duolingo, is het toch essentieel om elke gelegenheid aan te grijpen om actief bruggen te bouwen. Dat doet men niet door zo’n statische opzet, die al meer dan een eeuw die wereldcongressen typeert. Uiteraard is dat oké voor de veteranen, uiteraard is een zekere stabiliteit welkom. Maar hoe met zo’n droge opzet nieuwkomers enthousiasmeren, dat gaat mijn petje te boven. Bovendien heeft de Wereldbond hier een ongelooflijke kans laten liggen om veel meer mensen dan gebruikelijk bij het congres te betrekken. De normale realiteit is als volgt: een wereldcongres lokt ongeveer tussen de 1500 en 2000 deelnemers. Als de locatie centraal en goed bereikbaar is, of als indertijd de mensen uit het Oostblok konden participeren, als de reis niet te duur was, dan zijn er duizenden deelnemers meer. Maar sowieso is zo’n congres peperduur, zelden haalbaar voor jongeren en voor de minder gefortuneerde medemens. De virtuele conferentie was volgens de UEA-website enkel

toegankelijk voor UEA-leden, en ook dat is geen echt goedkope zaak. In dit geval had men dit platform gratis en zonder enige drempel kunnen opengooien, een unieke kans voor al die wereldburgers die graag de sfeer opsnuiven van een ongelooflijk kosmopolitisch samenzijn!

Er werd dan in ons clubje de mogelijkheid geopperd om dit te streamen via YouTube, liefst gepaard na een gigantische bewustwordingscampagne via de honderden verenigingen en lokale clubs om dit privé of in clubverband een keertje te bekijken, met of zonder pint of borrel. Ik hoop dat ze doorzetten!

Men zou ook korte versies kunnen maken van die interventies, juist voor jongeren die al wat Esperanto spreken of verstaan, want de taal leren gaat zo snel. Zo kan men kort proeven van de dynamiek van de taal in plaats van een (voor jongeren) redelijk stoffige compilatie van twee uur.

Men moet er voor de uitstraling van zulke evenementen echt actief op letten om niet over te komen als een soort bejaardensoos, de term die in Nederland wordt gebezigd voor “sociëteiten voor senioren”. Twee uur conferentie zonder bijvoorbeeld ooit de gratis logeerdienst Pasporta Servo e.d. te vermelden, dat is een gemiste kans voor Esperantosprekers die soms minder centraal zijn en al die zaken niet kennen.

Een deur naar de wereld

Maar waar zitten dan die “Duolingo”-jongeren, hoe kunnen we die op een eigentijdse manier duidelijk maken dat onze taal een ongelooflijke kosmopolitische deur opent, met een weelde aan troeven zoals de genoemde Pasporta Servo, die helaas ongelooflijk verwaarloosd wordt, of de kans op professionele uitwisselingen op internationaal vlak?

Onze uitstraling draait soms om details. Ik heb bijvoorbeeld al jaren een goedkoop e-mailadres van onze bond met @esperanto.be, omdat mijn allereerste atilmont@XS4ALL.com heette, en ik daag u uit om dat adres in het *internationaals* aan de telefoon te spellen. Ik was dat beu en wou iets simpels en fonetisch. Ik kon toen niet vermoeden dat dit de beste minipropaganda zou zijn die ik mij kan voorstel-

len. Verrassend hoeveel men mij daarop aanspreekt: men vertelt over familieleden, ervaringen en cursussen: onschatbaar. Het is geen actieve propaganda, het roept geen weerstanden op tegen de soms overdreven bekeringsijver van sommige esperantisten. Waar zitten al die kleine sympathieke symbolische acties?

Ik weet het: voor velen is *marketing* een vies woord. Maar *marketing* wil in feite enkel zeggen dat men op

een efficiënte manier een hopelijk goed product of dienst slijt aan een mogelijk geïnteresseerd publiek. In het jargon heten die "prospects". Wel, als men ziet hoeveel prospecten men nu heeft met de nieuwe internetmogelijkheden om Esperanto te leren, mogelijkheden die werkelijk massaal en mondiaal zijn aangepakt, dan is het toch zonde om die opportuniteit te laten liggen!

Anne Tilmont

MOVADO

300.000 ITEMS IN DE ESPERANTO-WIKIPEDIA

Wikipedia, Vikipedio in het Esperanto, werd in het leven geroepen als een algemeen meertalig project om een wereld te creëren waarin elke persoon vrij kan beschikken over alle kennis van de mensheid. Elk geschreven of vertaald artikel, elke toegevoegde foto of video, elke correctie van een typefout of verkeerde informatie dient dit nobele doel. Dat de Vikipedio nu al meer dan 300.000 items herbergt is een belangrijke mijlpaal op het pad van deze missie. Net zoals de kennis zich voortdurend ontwikkelt, evolueert ook Wikipedia constant en dat zal nodig zijn zolang de mensheid bestaat.

300.000 items is een indrukwekkende realisatie. Het artikel dat deze prestatie markeerde, gaat over Auppegard, een gemeente in Frankrijk waar 704 mensen wonen. Het werd geschreven door gebruiker Dominik, een extreem hardwerkende Wikipediaan, die alleen al in de Esperanto-Wikipedia, meer dan 110.000 bewerkingen heeft gerealiseerd. De publicatie van

Dominiks artikel symboliseert het bijna twintig jaar lange werk door talloze medewerkers uit alle continenten. Een nauwelijks telbaar aantal uren werd besteed aan het schrijven van de grootste Esperanto-encyclopedie. Natuurlijk kon dit succes niet behaald worden zonder de steun van internationale partners, met name de Wikimedia Foundation (die zorgt voor de technische infrastructuur) en medewerkers aan andere projecten (zoals Wikimedia Commons en Wikidata), wier werk de Esperanto-Wikipedia graag publiceert.

Onze grote dank en felicitaties aan de ijverige, maar vaak onzichtbare, medewerkers. Dankzij hen hebben we toegang hebben tot encyclopedische informatie van goede kwaliteit in het Esperanto!

Meer info over Wikipedia kan je vinden op www.esperanto.wiki. Je kan de werking van Wikipedia steunen o.a. via het UEA-fonds www.instigo.be

LITERATUURPRIJSWINNAAR BEWONDERT ESPERANTOPOËZIE

Op 20 juli laatstleden werd bekendgemaakt dat de meest prestigieuze prijs voor Duitstalige literatuur gaat naar de Oostenrijkse schrijver Clemens J. Setz. De auteur is een bewonderaar van de Esperantopoëzie, vooral die van William Auld, die hij voor een deel heeft vertaald.

Voor wie de “La Verda Stelo”-voordracht van Istvan Ertl enige tijd geleden heeft gevolgd, is Clemens geen onbekende. Hij schreef in 2020 het boek “Die Bienen und das Unsichtbare” (De bijen en het onzichtbare), dat handelt over plantalen, voornamelijk Esperanto. In het werk heeft hij het niet alleen over de historische feiten en biografieën maar ook over zijn gesprekken met bekende esperantisten.

In het boek en tijdens een aantal interviews vertelde de auteur dat hij vloeiend Esperanto spreekt, maar hij noemt zichzelf geen esperantist.

Nu kreeg de auteur dus de Georg Büchnerprijs. Auteurs die hem voorafgingen zijn niet van de minsten, met name Günter Grass, Max Frisch, Heinrich Böll.

Naar hij zelf vertelt, botste hij ooit op gedichten van William Auld in het Esperanto en verbaasde hij zich erover dat hij ze begreep. Daarna besloot hij iets van de werken van Auld te vertalen naar het Duits.

Hij noemt de originele literatuur in het Esperanto “gigantisch” – en toch bestaan er nauwelijks Duitse vertalingen van. “De Esperantopoëzie vormt een rijke, parallelle wereldliteratuur met haar eigen avantgarde, klassiekers, uitschieters, genieën – en dat alles zonder dat ze kan bogen op een land en daarbij horende politieke en geografische rijkdommen”, schrijft hij.

Naar het Duits vertaalde hij o.a. het veertiende hoofdstuk van “La Infana Raso” (Het kindras) van William Auld en in 2018 verscheen zijn in het Duits geschreven boekje over Auld, dat daarna werd gepubliceerd in het Esperanto in Beletra Almanako en ook werd gepubliceerd in Libera Folio.

Vanaf het volgende nummer zal de inhoud van dit boekje met toestemming van de auteur en de uitgeverij hier in een Nederlandse vertaling verschijnen.

Piet Glorieux

By Hpschaeferserv-art.de - Own work, CC BY-SA 4.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=78429138>

Wist je dat bijna alle Zoom-voordrachten van de Antwerpse club La Verda Stelo worden opgenomen en te vinden zijn op hun YouTube-kanaal?

De vermelde voordracht van Istvan Ertl kan je bekijken via www.mallonge.net/setz

Een overzicht van de overige voordrachten kan je vinden via www.mallonge.net/lvs-videos

ESPERANTO ONTDEKT IEPER

Begin juni hadden wij met de deelnemers van de onlinecursus het plan opgevat om eens fysiek samen te komen, als afsluiter van de cursus. De aanwezigheid van de Franse vrienden die ze tijdens een van de laatste lessen hadden leren kennen, zou een stimulans zijn om Esperanto te gebruiken. Uiteindelijk bleek het voor de Nederlandse cursisten om diverse redenen geen haalbare kaart om deel te nemen. Dus gooiden we het over een andere boeg en maakten er een hele dag Ieper van op zaterdag 3 juli.

Het idee is een beetje uit de hand gelopen, want zonder er al te veel ruchtbaarheid aan te geven kwamen bijna 25 deelnemers opdagen, onder hen zelfs vier Franse vrienden en Heinz uit Duitsland. Velen van hen hadden nog nooit Ieper bezocht en voor hen was het een aangename kennismaking. Anderen waren er ooit geweest, maar leerden nieuwe dingen over deze centrumstad. Natuurlijk weet iedereen dat Ieper heel zwaar te lijden heeft gehad tijdens de Eerste Wereldoorlog, maar minder bekend was dat deze stad in de middeleeuwen een van de drie belangrijkste steden van het bloeiende graafschap Vlaanderen is geweest. Na de teloorgang van de lakenindustrie ging het economisch bergaf.

Ten tijde van de successieoorlogen tussen Frankrijk en Spanje kwam Ieper weer in de belangstelling als versterkte grensstad van Frankrijk, die een rol speelde in de verdediging tegen de Spanjaarden. Daarna – onder het Oostenrijkse bewind – werd de stad een versterkte grensstad van de Zuidelijke Nederlanden.

's Morgens wandelden de deelnemers een stuk van de Vestingroute af. Deze volgt de voormalige Vaubanversterkingen, die in de negentiende eeuw werden omgevormd tot een aantrekkelijk park, waar nog allerlei sporen zijn terug te vinden van de dikwijls woelige geschiedenis van Ieper. De picknick werd verorberd in de tuin van een bar in de buurt van de Menenpoort. 's Namiddags kon men dan de stad verder gaan ontdekken. Mogelijkheden te over in deze stad op mensenmaat, met als uitschieter het In Flanders Fields Museum, dat een levensecht beeld geeft van de impact die de wereldoorlog had op de stad.

's Avonds konden we onze voeten onder tafel steken in een typisch Vlaams restaurant. De dag werd afgesloten met het bijwonen van de beroemde Last Post onder de Menenpoort.

Piet Glorieux

LA ERIKEJO VERKENT EEN FORT UIT DE ZUIDERWATERLINIE

Sinds we Rien kennen en zijn jaarlijkse gidsbeurten voor La Erikejo in het nabije Zuidwest Brabant, voelen we steeds beter aan, hoe wij, van de provincie Antwerpen, één landstreek vormen met onze burens van over de grens. Wij behoren allen tot het oude hertogdom Brabant dat de Schelde als grens had met het graafschap Vlaanderen. Maar we dragen ook het even nabije Zeeland in het hart, de vruchtbare eilanden nauwelijks boven het water, met de hoge wolken-hemels, en met een taal die verwantschap heeft met het West-Vlaams... Het is goed in de geschiedenis terug te blikken, beter te doorgronden van waar we komen en waarom alles zo geworden is...

Het stukje Brabant waar we aankwamen, te Halsteren, aan de noordkant van Bergen-op-Zoom, verschilde al van wat ten zuiden van de stad ligt: stuifzandgronden overgewaaid vanuit de droog liggende ijstijden-Noordzee, niet verschillend van onze Kempen. Maar hier neigde het landschap, bodemkundig, al naar Zeeland: kleiafzettingen van de zee, met noeste vlijt omgezet in vruchtbare landerijen. Met de echo van de vorige geslaagde uitstapjes nog in de oren, was het niet moeilijk geweest een gezelschap van 17 personen van leden en sympathisanten van ons kleine Esperanto-clubje bijeen te krijgen, om samen weer eens wat meer te leren over een streek die historie uitstraalt. We waren in internationaal gezelschap, met één derde Nederlanders. Er was een gevoel van bijna-gehele-bevrijding, na de beperkingen van het lange Coronatijdperk dat op zijn einde scheen te lopen, en na de kouwelijke natte meimaand. Het was zalig warm en zonnig. Er was alleen een dreiging van voorspeld onweer. Maar dat heeft ons niet gedeerd, de stortbui is maar 's nachts losgebarsten.

Vanaf de ruime parking van Fort De Roovere, genoemd naar Pompejus De Roovere, die zo'n vierhonderd jaar geleden leidinggevende was bij de oprichting van de militaire versterkingen, is het slechts een kleine wandeling naar het historisch terrein. Dit ziet er weinig spectaculair uit voor de onvoorbereide en toevallige bezoeker. Het vierzijdig fort met de vier bastions is niet zó herkenbaar. Men moet er als het ware zelf de historische prenten bij denken. Ook in bouwjaar 1628 bestonden de lage "muren" slechts uit aarden wallen die echter bestand waren tegen kanonskogels. Er is natuurlijk het weelderig groen kader, de rust en de stilte van het landschap. En is dit niet het meest waardevolle in deze veel te jachtige tijd?

Maar overheid en plaatselijke gemeenschap hebben zich inspanningen getroost om de site ook voor de gewone bezoeker zonder passie voor natuur of “vaderlandse geschiedenis”, toch aantrekkelijk te maken. Er is natuurlijk het Informatiecentrum “De Schaft”, waar normaal drankjes en documentatie ter beschikking zijn. Maar het gebouwtje was nu gesloten, misschien als gevolg van de Coronamaatregelen, misschien omdat het al wat later op de dag was. Maar van geen belang : er was beter. Er zijn namelijk de laatste jaren ter plekke twee unieke kunstwerken opgericht, pareltjes van architectuur in het edele bouw materiaal “hout”, dus tevens mooie voorbeelden van het gebruik van de bosproducten voor duurzame koolstofopslag.

Vooreerst konden we onszelf al als Spaanse soldaten verbeelden die een stormloop op het fort moesten forceren doorheen water, moerassen en hindernissen. Maar we hadden het heel wat comfortabeler. Wandelaars kunnen namelijk droogvoets blijven dank zij de zogenaamde “Mozesbrug” die inmiddels een grote faam verworven heeft tot in het buitenland. Je wandelt er namelijk “doorheen het water” net als het Volk van Israël destijds doorheen

de Rode Zee. Ditmaal waren “hoge wanden van water” in werkelijkheid massieve houten balken die ons toelieten oog in oog te staan met de romantische witte waterlelies die Frederik van Eeden zo lief had. “Pas maar op”, zei de drukker van dit tijdschrift, “het zijn giftige planten, je hoeft er maar vijf minuutjes onder te staan, en je bent al dood.” Maar de ware historicus let niet op spitsvondige grapjes, en mijmert verder over de tachtigjarige oorlog, die begonnen was met de slag bij Oosterweel in 1567, waar de Geuzen verslagen werden, mede door toedoen van Willem van Oranje, burggraaf van Antwerpen, die verhinderd had dat de Antwerpse protestanten hun geloofsbroeders zouden ter hulp snellen. Toen was hij nog erg getrouw aan “den Konink van Spanje”. Het kan verkeren zei Bredero, al voor lang... De Nederlanders vonden wel dat de tachtigjarige oorlog eigenlijk in 1568 begonnen is, zodat deze netjes 80 jaar duurde en men vaker bij de winnaars was. Wij Belgen leerden op school een nog sterker vereenvoudigde versie van de afscheiding tussen Noord en Zuid, waarbij men ons alleen vertelde dat er een grillig, maar mooi uitgetekend grenslijntje tot stand kwam, eerst een lijntje van het front, toen

een wapenstilstand, en toen de vrede van Westfalen in 1648. Neen, zo eenvoudig was het niet. Vele tientallen jaren maakte de Spaanse huurlingen de steek onveilig, zonder zich iets van een grenslijntje aan te trekken. Ze plunderden en vernielden. Misschien moesten die jongens wel bijklussen om hun onregelmatig uitbetaalde soldij wat bij te spekken. De Spanjaarden hadden vestingstad Steenberg al meermaals geplunderd en ingenomen, en ze bedreigden ook Bergen-op-Zoom. De zeer katholieke koning zag ongetwijfeld met welgevallen dat de ketters getuchtigd werden.... In 1628 waren de Staten-Generaal van Holland en Zeeland het beu. Het land werd onder water gezet en er werden forten opgericht. De inundatie van de IJzervlakte tijdens de Eerste Wereldoorlog was heus geen Belgische uitvinding. Er kwam een lange verdedigingslinie tot stand, de Zuidwaterlinie van Bergen-op-Zoom tot Grave, waarin Fort De Roovere een element was. Deze linie liep over vele forten, schansen en inundatiegebieden tussen elf vestingsteden: Bergen-op-Zoom, Steenberg, Willemstad, Klundert, Breda, Geertruidenberg, Heusden, 's-Hertogenbosch, Megen, Ravenstein, Grave. De inwoners ervan moesten leven geprangd tussen hun muren, wallen, kanonnen en water. Maar zo konden lange tijd de meeste indringers uit het Zuiden tegengehouden worden, maar uiteindelijk niet de Franse revolutionaire legers in 1795...

En dan is er de scheve toren die de zwaartekracht lijkt te tarten : het tweede lofdicht op hout, maar ook op staal en op de wiskunde van de bouwmeester. Opgericht met hulp van veel vrijwilligers, wier namen in het hout gebeiteld staan, is "De Pompejus" zowel een theatertoren, een zitplaats voor veel toeschouwers, als een uitkijktoren. En misschien is dit laatste wel het belangrijkste motief om een uitstapje naar Fort De Roovere te maken. Want de eigenzinnige zware houtconstructie biedt een erg mooi uitzicht over de streek waar ooit zoveel kanonnengebulder weerklonken heeft. Op het hoogste platform zijn de balustrades voorzien van pijlen naar alle torens uit de wijde omtrek, tot in ons landje. Een ideale plek om aardrijkskunde én geschiedenis te leren en te begrijpen, beter dan met het beste leerboek. Letterlijk en figuurlijk het hoogtepunt van ons uitstapje.

Helaas, stilaan tijd om af te dalen naar het ondermaanse, en om ons in karavaan naar Halsteren te begeven om er nog wat te keuvelen, herinneringen op te halen, te genieten van spijs en drank. Geluk-

kig, sinds héél kort waren de Coronamaatregelen versoepeld, en konden we onze eetgelegenheden met-de-overvloedige-porties van twee jaar geleden weer bezoeken. Er kwam dus niet dadelijk een varkentje met een lange snuit, maar mijn verhaaltje is toch uit.

Niet zonder nabeschouwing dan: onze Rien is groter dan z'n 160 cm en weegt zwaarder dan z'n 59 kg. Hij heeft de vastheid van blik en van woord van wie tien jaar gevaren heeft op de wijde plassen. Hij zag de bijna gehele wereld, van uit de zeven zeeën. Als opzichter-technicus, hij is specialist in het aanwenden van epoxyharsen, stond hij z'n mannetje om de reuzensloepen te helpen drijvend en veilig houden. Hij is erin geslaagd blijkbaar, want anders hadden we nooit iets van hem gehoord. Rien heeft op de binnenwateren lange tijd een eigen tjalk gehad en nog steeds bouwt hij geduldig, centimeter na centimeter aan een eigen scheepje. Hij wil ons volgend jaar in juni een waterrijk natuurgebied tonen, maar zodat we het zullen kunnen waarnemen, anders dan van op het land. Hadden we een betere of meer gepassioneerde gids kunnen vinden om ons te leren kijken naar de schoonheid van Nederland, van uit de natte kant, kajak-peddelen?

Cyreen Knockaert

Meer foto's van deze uitstap kan je terugvinden op de Facebook-pagina van Esperanto Nederland via deze link: www.mallonge.net/fb-fotoj

Tijdens de excursiedag van het tweede *Virtuala Kongreso de Esperanto* werd een filmpje getoond van activiteiten van een aantal Esperantoclubs in de Benelux. Ook de uitstap van La Erikejo werd gefilmd. Link: www.mallonge.net/halsteren

Beneluxsa Kongreso

30 sep. - 2 okt. 2021

Esperanto Wallonië nodigt je uit om samen te komen in de jeugdherberg van Charleroi voor het Beneluxsa Kongreso. Op het programma staan o.a. voordrachten, cursussen, optredens, culturele uitstappen, begeleide wandelingen, bierproeverijen, en zang. Meer info en het inschrijvingsformulier kan je vinden op de website.

Bonvenon

WWW.BENELUKSO.EU

Andere nuttige adressen

Vlaamse Esperantobond / Flandra Esperanto-Ligo

Lange Beeldekensstraat 169, BE- 2060 Antwerpen, tel. 03 234 34 00
info@fel.esperanto.be, www.esperanto.be

Belga Esperanto-Federacio (BEF): Kristin Tytgat, kristin.tytgat@skynet.be
www.esperanto.be/bef

ILEI-Belgio (Esperanto-Ieraars): Marc Cuffez, Elisabethlaan 295, BE-8400 Oostende, tel.: 0486 36 23 65, flandrio@hotmail.com
www.ilei.info

Verdaj Skoltoj

p/a Valère Doumont, Rue des Champs, 3 5060 Sambreville, tel.: 071 165 395 kaj 0485 517 552; info@verdajskoltoj.net - www.verdajskoltoj.net

Association pour l'Espéranto.

p/a Jean-Pol Sparenberg, Ruelle de Thuin 20, BE-6540 Lobbes, tel.: 0475 27 23 19, jpsparenberg@gmail.com

Esperantista Brusela Grupo vzw (EBG) sekretariejo: p/a Yves De Keyzer, Perkstraat 78, BE-1630 Linkebeek tel.: 0498 04 00 95; sekretario@esperantobruselo.org - www.esperantobruselo.org/nl
Françoise Pellegrin, Eiklaan 14, BE-1640 Sint-Genesius-Rode

Esperanto Nederland, sekretaris, Ineke Emmelkamp, Arubastraat 12, 9715 RW Groningen, tel.: +31 (0)50 5718842
sekretario@esperanto-nederland.nl
www.esperanto-nederland.nl/groepen

Hoofdkantoor van de Esperanto Wereldvereniging/Centra Officejo de UEA Nieuwe Binnenweg 176, NL-3015 BJ Rotterdam, tel.: +31(0)104 361 044, uea@co.uea.org - www.uea.org

Bestuursleden van FEL

Voorzitter: Nicky Janssen
Ondervoorzitter: Ivo Vercammen
Secretaris: Marc Cuffez
Penningmeester: Kevin De Laet
Bestuursleden: Piet Glorieux, Paul Peeraerts, Johan Van Eenoo

Contactadressen in Vlaanderen

www.esperanto.be/groepen

ANTWERPEN

Esperanto-Antwerpen, p/a Lange Beeldekensstraat 169, BE-2060 Antwerpen, tel.: 03 234 34 00 www.esperanto.be/antwerpen
esperanto-antwerpen@esperanto.be
La Verda Stelo: Ella Strug (voorzitter)

BRUGGE

Paco kaj justeco, Heidi Goes, Assebroeklaan 2, BE-8310 Brugge, tel.: 050 67 51 78, heidi.goes@gmail.com
<https://paco-kaj-justeco.weebly.com>

GENT

La Progreso, Katja Lödör, Peter Benoîtlaan 117, BE-9050 Gentbrugge, tel.: 09 230 16 77, gent@esperanto.be - www.esperanto.be/gent

KALMTHOUT

La Erikejo, Mireille Storms, Douglaslaan 14, BE-2950 Kapellen, tel.: 03 666 83 19, mireillestorms@hotmail.com
<https://laerikejo.wordpress.com>

KORTRIJK

La Konkordo, Piet Glorieux, Pastoor Blanckestraat 8 bus 0201, BE-8610 Kortemark, tel.: 0472 25 79 18, piet.glorieux@gmail.com, Jean-Pierre Allewaert, Tarwelaan 10, BE-8500 Kortrijk, tel.: 056 20 07 96, esperantokortrijk@hotmail.com
www.esperanto-kortrijk.info

LEUVEN

Esperanto 3000, Ivo Schenkel, Karekietenlaan 14, BE-3010 Kessel-Lo tel.: 016 89 04 80 kaj 0486 39 28 02 ivo.schenkel@telenet.be
www.esperanto3000.be

LIMBURG

Limburgse Esperantovereniging
Henri Schutters, Panhovenstraat 10, BE-3930 Peer, tel.: 011 63 55 92, henri.schutters@skynet.be
www.esperanto.be/limburg

OOSTENDE

La Konko, Anne Brabant, Duinenstraat 74 /0201 BE-8400 Oostende, tel.: 059 44 82 50 anne.brabant@telenet.be
www.esperanto.be/oostende

ROESELARE / TIELT zie KORTRIJK

TIENEN

Esperanto Numismatiek Vereniging (ENA) Info: Bert Boon,, Merelhof 8, BE-3300 Tienen, tel. en fax: 0472 73 48 30 bert.boon@skynet.be

www.esperanto.be/horizontaal

Giften vanaf 40,00 euro aan de VEB komen in aanmerking voor belastingvermindering.